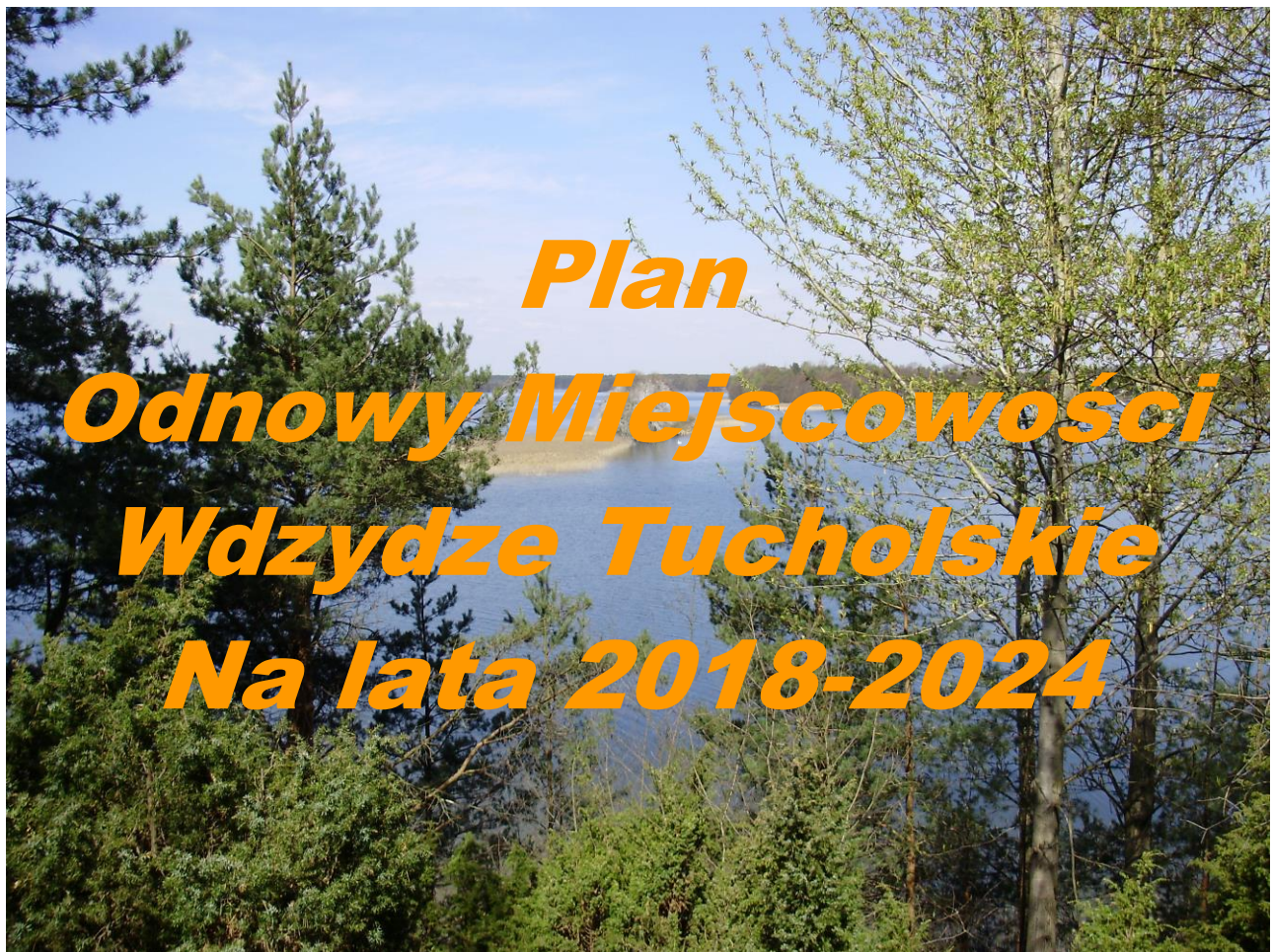

Załącznik Nr 1 do
Uchwały Nr XXXIII/285/18
Rady Gminy w Karsinie
z dnia 9 maja 2018 r.

Wdzydze Tucholskie
maj 2018

WSTĘP	3
1. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI	5
1.1 Położenie miejscowości	5
1.2 Historia miejscowości	6
1.3 Struktura Miejscowości	7
2. INWENTARYZACJA ZASOBÓW	7
2.1 Inwentaryzacja przyrodnicza	7
2.2 Dziedzictwo kulturowe	7
2.3 Infrastruktura społeczna	11
2.4 Infrastruktura techniczna	12
Wodociągi i Kanalizacja	12
Gospodarka odpadami	12
Sieć komunikacyjna	12
Elektroenergetyka	12
Zaopatrzenie w gaz	12
Ciepłownictwo	12
Środowisko	13
1.2 Gospodarka i rolnictwo	14
<i>Przedsiębiorczość</i>	14
Rolnictwo	15
1.3 Kapitał społeczny	17
3. OPIS OBSZARU O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU	17
4. OCENA SŁABYCH I MOCNYCH STRON	18
5. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ	19
5.1 Wykaz planowanych inwestycji i przedsięwzięć na lata 2018-2024	19
5.2 Opis zadań	21
Zagospodarowanie plaży we Wdzydzach Tucholskich	21
Wykonanie dokumentacji technicznej przebudowy dróg we Wdzydzach Tucholskich	21
Budowa sieci wodno-kanalizacyjnej Wdzydze - Lipa	22
Budowa kaplicy we Wdzydzach Tucholskich	22
Wykonanie instalacji centralnego ogrzewania w świetlicy wiejskiej	23
Budowa ścieżki rowerowej Wdzydze Tucholskie -Borsk	23
Modernizacja boiska sportowego we Wdzydzach Tucholskich	23
Budowa dróg wraz z chodnikami we wsi Wdzydze Tucholskie	24

Wstęp

Plan Odnowy Miejscowości Wdzydze Tucholskie na lata 2018-2024 jest aktualizacją POM-u na lata 2010-2017. Określa działania natury społecznej, gospodarczej i przestrzennej, zmierzające do aktywizacji obszarów wiejskich na terenie Gminy Karsin.

Cele i zadania zawarte w dokumencie wpisują się w założenia **Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020** (PROW 2014-2020), który został opracowywany na podstawie przepisów Unii Europejskiej, w szczególności *rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005* oraz aktów delegowanych i wykonawczych Komisji Europejskiej. Zgodnie z przepisami Unii Europejskiej, Program jest wkomponowany w całokształtowy system polityki rozwoju kraju, w szczególności poprzez mechanizm Umowy Partnerstwa. Umowa ta określa strategię wykorzystania środków unijnych na rzecz realizacji wspólnych dla UE celów określonych w unijnej strategii wzrostu „*Europa 2020 - Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu*” z uwzględnieniem potrzeb rozwojowych danego państwa członkowskiego.

Celem głównym PROW 2014 – 2020 jest poprawa konkurencyjności rolnictwa, zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi i działania w dziedzinie klimatu oraz zrównoważony rozwój terytorialny obszarów wiejskich.

Program będzie realizował wszystkie sześć priorytetów wyznaczonych dla unijnej polityki rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014 – 2020, a mianowicie:

1. Ułatwianie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich.
2. Poprawa konkurencyjności wszystkich rodzajów gospodarki rolnej i zwiększenie rentowności gospodarstw rolnych.
3. Poprawa organizacji łańcucha żywnościowego i promowanie zarządzania ryzykiem w rolnictwie.
4. Odtwarzanie, chronienie i wzmacnianie ekosystemów zależnych od rolnictwa i leśnictwa.
5. Wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach: rolnym, spożywczym i leśnym.

6. Zwiększanie włączenia społecznego, ograniczanie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich.

Dla samorządów przeznaczony jest **Działanie: Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich**, które składa się z poddziałań:

- 7.2 Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii.
- 7.4 Wsparcie inwestycji w tworzenie, ulepszanie i rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji, kultury, i powiązanej infrastruktury.
- 7.6 Wsparcie badań i inwestycji związanych z utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, krajobrazu wiejskiego i miejsc o wysokiej wartości przyrodniczej, w tym dotyczące powiązanych aspektów społeczno-gospodarczych oraz środków w zakresie świadomości środowiskowej.

Działanie to realizuje cel polegający na poprawie jakości życia na obszarach wiejskich przez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Umożliwi to rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłynie na wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej obszarów wiejskich. Realizacja działania tworzy warunki dla rozwoju społeczno-ekonomicznego obszarów wiejskich i aktywizacji ludności wiejskiej przez wsparcie inwestycyjne przyznawane na realizację projektów związanych z zagospodarowaniem przestrzeni publicznej, w tym utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi oraz podniesienie atrakcyjności turystycznej obszarów wiejskich. Plan Odnowy Miejscowości Wdzydze Tucholskie na lata 2018-2024 spełnia kryteria dostępu wyznaczone w Działaniu "Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich" i będzie stanowił obligatoryjny załącznik wniosków aplikacyjnych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Wszystkie inwestycje związane z rozwojem infrastruktury technicznej i społecznej będą znacząco wpływały na poprawę warunków życia i pracy mieszkańców Wdzydz i całej gminy. Plan Odnowy Miejscowości przygotowany został wspólnie z mieszkańcami sołectwa Wdzydze Tucholskie, tak by realizowane zadania odpowiadały rzeczywistym potrzebom mieszkańców i mogły w pełni wykorzystać istniejący potencjał i szanse rozwoju miejscowości.

Sołectwo zajmuje 2.175 ha. Położone jest w północnej części Gminy Karsin. Wdzydze Tucholskie są wsią rolniczą jednak ze względu na słabe gleby jej funkcja ulega zmianie. Obecnie stanowi mini centrum handlowo – wypoczynkowe dla turystów z licznych w okolicy domków letniskowych i ośrodków wypoczynkowych. Struktura wiekowa odznacza się przewagą ludności w wieku produkcyjnym - 51,3% ogółu populacji. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym nie jest korzystny i wynosi 18,8%. W związku z przemianami gospodarczymi kraju i trudną sytuacją na lokalnym rynku pracy od kilku lat obserwujemy się powolny ale systematyczny wzrost poziomu wykształcenia. Gospodarstwa domowe nierolnicze stanowią 61 %. Gospodarstwa domowe użytkujące gospodarstwo rolne (działkę rolną) to 39 % ogółu gospodarstw domowych. Należy zwrócić uwagę, że gospodarstwa domowe użytkujące gospodarstwo często posiadają inne źródło utrzymania. Liczba mieszkańców przypadająca na 1 mieszkanie wynosi 4,0. Na 1 osobę przypada średnio 18,2 m² powierzchni użytkowej mieszkalnej.

(dane raport o stanie gminy –2000r.)

1.2 Historia miejscowości

Pierwsze wzmianki o miejscowości pochodzą z czasów krzyżackich, tereny te należały do komturstwa tucholskiego. Po powrocie do Polski odzyskane ziemie nazwano Prusami Królewskimi. W skład województwa pomorskiego wszedł powiat tucholski obejmujący ziemie wcześniejszego komturstwa.

Nowy podział administracyjny i zmianę przynosi dopiero rok 1772, kiedy m.in. Pomorze Wschodnie dostało się pod panowanie Prus. Wtedy to została utworzona Kamera Wojny i Domen w Kwidzynie, która zarządzała nową prowincją państwa pruskiego - Prusami Zachodnimi. Kamera podzielona była na powiaty, w tym powiat chojnicki, w skład którego wchodziły interesujące nas tereny. Rząd pruski unowocześniając administrację wprowadził w XIX w. podział powiatów na gminy. Wtedy m.in. powstała gmina Karsin.

Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości, jeszcze przed zajęciem Pomorza Wschodniego, 1 sierpnia 1919 r. zostało utworzone województwo pomorskie podzielone na powiaty i gminy. Przynależność powiatowa gminy Karsin nie uległa zmianie.

Po II wojnie światowej powiat chojnicki wszedł do utworzonego województwa bydgoskiego. Gmina Karsin pozostała w nim do 1975 r., kiedy to zlikwidowano powiaty.

W wyniku reformy administracyjnej kraju (1975) gminę Karsin włączono do województwa gdańskiego, od roku 1999 gmina należy do powiatu kościerskiego i województwa pomorskiego.

1.3 Struktura Miejscowości

Zabudowa wsi Wdzydze Tucholskie ma kształt litery T, najstarsza część wsi usytuowana jest wzdłuż drogi na skarpie przy jeziorze, która została wpisana w 1986 r. do rejestru zabytków woj. pomorskiego pod nazwą „zespół ruralistyczny wsi”. Jego powstanie datuje się na XVII – XVIII w. Występuje wyłącznie domy jednorodzinne, parterowe z poddaszem użytkowym.

Jednym z najważniejszych obiektów wsi jest dom strażaka z świetlicą wiejską, stanowi on jedyne zaplecze kulturalne wsi, w którym organizuje się szereg cyklicznych imprez i spotkań.

2. Inwentaryzacja zasobów

2.1 Inwentaryzacja przyrodnicza

Obszar Wdzydz Tucholskich i Gminy Karsin klasyfikowany jest jako przestrzeń ekologicznie niezagrożona. Lokalne antropogeniczne zagrożenia środowiskowe są stosunkowo łatwe do redukcji, szczególnie z uwagi na bardzo wysoki potencjał biotyczny środowiska, jak i brak znaczących źródeł zanieczyszczeń na obszarze i w okolicach gminy. Gmina Karsin stanowi więc jeden z elementów obszaru węzłowego o znaczeniu krajowym i międzynarodowym w systemie Krajowej Sieci Ekologicznej (ECONET).

Wdzydze Tucholskie znajdują się na terenie Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego, sama wieś położona jest nad brzegami jeziora Wdzydzkiego. Na terenie parku występuje ponad 600 gatunków roślin naczyniowych, w tym liczne objęte ochroną gatunkową m.in. storczyki: krwisty, szerokolistny i plamisty, rosiczki, lobelia jeziorna i poryblin jeziorny, widłaki i liczne porosty. Fauna na terenie WPK jest bogata i zróżnicowana, występują tu m.in.: bobry, wydry, wiele gatunków ptaków – orzeł bielik, dudek, puchacz, sowa uszatka, myszołów i tracz długodzioby. Spora część wymienionych zasobów naturalnych znajduje się na terenie miejscowości realizującego ten projekt.

2.2 Dziedzictwo kulturowe

Centrum wsi Wdzydz Tucholskich wpisane został w 1986 r. do rejestru zabytków woj. pomorskiego pod nazwą „zespół ruralistyczny wsi” nr rej. 967. Jego powstanie datuje się na XVII – XVIII w.

We Wdzydzach żył i tworzył znany w całej Polsce i na świecie rzeźbiarz ludowy Władysław Lica (1928-1989). Dzieła W. Licy przypominają starosłowiańskie figury bogów-Trzygłowa i Światowida, a także baby kamienne, z tej samej epoki. Swoje rzeźby wystawiał i sprzedawał w Paryżu, Szwecji, Holandii, Belgii, Niemczech i Wielkiej Brytanii. W 2006 mieszkańcy wsi oraz brać kaszubska ufundowały tablicę pamiątkową, która została umieszczona na budynku Domu Strażaka we Wdzydzach.

Figura św. Franciszka autorstwa W. Licy

We Wdzydzach tworzyli pochodzący z Warszawy Zofia i Ryszard Nałęcz –Jaweccy. Wdzydze były inspiracją, także dla dzieł literackich, najbardziej znana jest powieść „Wyspa” Róży Ostrowskiej oraz „Świt na Czarną Wodą” Józefa Szeliği.

Poza tym w ewidencji konserwatorskiej znajdują się wiele obiektów z terenu sołectwa, która przedstawia poniższa tabela:

Plan Odnowy Miejscowości Wdzydze Tucholskie na lata 2018-2024

Lp.	Miejscowość	Ulica/Nr	Zespół	Nazwa	Określenie	Data	Material	Właściciel
1.		2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1	Wdzydze Tucholskie	4		dom		3 ćw. XIX w.	drewn.	Zabrodka
2	Wdzydze Tucholskie	21		dom mieszkalny		pocz. XX w.	mur.	
3	Wdzydze Tucholskie	21		dom, ob. sklep		pocz. XX w.	mur.	
4	Wdzydze Tucholskie	10		dom mieszkalny		1910 r.	drewn.	
5	Wdzydze Tucholskie	25		bud. gosp./szopa		pocz. XX w.	drewn.	A. Miętki
6	Wdzydze Tucholskie	26		bud. gosp./szopa		1 poł. XIX w.	drewn.	K. Kizierska
7	Wdzydze Tucholskie	19		dom		1905 r.	mur.	Antoni Piętka
8	Wdzydze Tucholskie	22		dom mieszkalny		XIX w.	drewn.	Antoni Piętka
9	Wdzydze Tucholskie	24		dom mieszkalny		XIX/XX w.	drewn.	Katarzyna Kizewska
10	Wdzydze Tucholskie	26		dom mieszkalny		4 ćw. XIX w.	mur./drewn.	J. Lipski
11	Wdzydze Tucholskie	29		dom mieszkalny		ok. poł. XIX w.	drewn.	P. Miętki
12	Wdzydze Tucholskie	29	zagroda	obora		XIX/XX w.	mur./drewn.	P. Miętki
13	Wdzydze	38		Szkoła Podstawowa		XIX/XX w.	mur.	

Plan Odnowy Miejscowości Wdzydze Tucholskie na lata 2018-2024

	Tucholskie							
14	Wdzydze Tucholskie	22		bud. gosp. Szkoły Podstawowej		ok. 1800/XX w.	mur.	
15	Wdzydze Tucholskie	41		bud. gosp. – chlew		ok. poł. XIX, XX w.	mur.	A. Zabrodzka
16	Wdzydze Tucholskie	42		dom mieszkalny		pocz. XX w.	drewn.	J. Drażek
17	Wdzydze Tucholskie	66		dom mieszkalny		ok. 1900 r.	mur.	Z. Miloch
18	Wdzydze Tucholskie	66		obora domu		pocz. XX w.	mur.	Z. Miloch
19	Zabrody			leśniczówka Zabrody		1909 r.	mur.	Nadleśnictwo Kościerzyna
20	Zabrody		zespół leśniczówki	obora		ok. 1909 r.	mur.	
21	Zabrody	zespół leśniczówki		stodoła		ok. 1909 r.	drewn.	

2.3 Infrastruktura społeczna

Do początku lat 70-tych istniała we Wdzydzech Tucholskich Szkoła Podstawowa. Obecnie w budynku szkolnym znajdują się mieszkania komunalne, świetlica terapeutyczna oraz kaplica pw. Bożego Miłosierdzia. Dzieci obecnie uczęszczają do szkoły w Wielu.

Najważniejszych obiektów wsi jest Dom Strażaka z świetlicą wiejską oraz remizą strażacką, stanowi on jedyne zaplecze kulturalne wsi, w którym organizuje się szereg cyklicznych imprez i spotkań. W tym budynku mieści się biblioteka publiczna.

Opiekę zdrowotną na terenie sołectwa Wdzydze Tucholskie zapewniają prywatny ośrodek zdrowia we Wielu oraz Ośrodek Zdrowia w Karsinie należący do NZOZ „Przychodnia”. W ośrodku znajduje się oprócz gabinetów lekarskich również gabinet rehabilitacyjny, który cieszy dużym zainteresowaniem mieszkańców. W ośrodku siedzibę ma, także apteka.

Dom Strażaka we Wdzydzech

2.4 Infrastruktura techniczna

Wodociągi i Kanalizacja

Wielki „skok cywilizacyjny” przyniosła wiele lat wyczekiwana przez mieszkańców Wdzydz Tucholskich zakończona w 2015r. budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Inwestycja ta przysporzy mieszkańcom wiele korzyści krótko i długoterminowych. Bardzo pozytywnie wpłynęła na możliwości rozwojowe (inwestycyjne) mieszkańców. Operacja ta, przyczyniła się do poprawy stanu środowiska naturalnego.

Gospodarka odpadami

Od stycznia 2017r. Gmina Karsin przejęła gospodarkę odpadami od mieszkańców. Posegregowane odpady komunalne składowane są w pojemnikach na nieczystości i sukcesywnie wywożone przez firmę obsługującą Gminę Karsin.

Sieć komunikacyjna

Sieć komunikacyjna jest średnio rozwinięta. Znaczne odległości do większych miast regionu (Gdańsk, ok. 85 km) wiąże się z tym mała dostępność mieszkańców do korzystania z usług ponadpodstawowych. Przez teren sołectwa przebiega droga powiatowa Wiele-Nowa Kiszewa. Transport publiczny zapewnia PKS oraz lokalny prywatny przewoźnik firma ROBUS z Karsina.

Elektroenergetyka

Wdzydze są w pełni zelektryfikowany. Przez teren miejscowości przebiegają 2 główne linie energetyczne należące do Kompanii Energetycznej ENERGA S.A. Na terenie sołectwa istnieje dobrze rozwinięta sieć oświetlenia ulicznego, licząca około 50 punktów oświetleniowych.

Zaopatrzenie w gaz

W sołectwie nie ma gazociągu i w najbliższych latach nie przewiduje się jego budowy. Potrzeby mieszkańców w zakresie zaopatrzenia w gaz realizuje kilka firm za pośrednictwem kilku dystrybucji gazu, co w pełni zaspakaja potrzeby.

Ciepłownictwo

Cechą charakterystyczną systemu zaopatrzenia w ciepło mieszkańców Wdzydz Tucholskich jest duża liczba kotłowni lokalnych opalanych węglem i drewnem oraz bardzo nieliczne przypadki ogrzewania olejem opałowym. Na terenie gminy nie ma zorganizowanego systemu zaopatrzenia w ciepło. Zaspokajanie potrzeb cieplnych odbiorców na terenie sołectwa odbywa się obecnie w oparciu o:

- lokalne kotłownie opalane drewnem i jego odpadami oraz węglem, zasilające zakłady przemysłowe oraz obiekty użyteczności publicznej w energię niezbędną do ogrzewania, produkcji ciepłej wody oraz do celów technologicznych,
- indywidualne źródła w domach mieszkalnych i obiektach usługowych, na paliwa stałe (węgiel, odpady drzewne i drewno) oraz nielicznie na olej opałowy, dostarczające ciepło na potrzeby centralnego ogrzewania i przygotowania ciepłej wody, w szczątkowej formie występują też elektryczne urządzenia grzewcze,
- ciepła woda w lecie przygotowywana jest w zdecydowanej większości (szacuje się na ok. 60%) w urządzeniach elektrycznych.

Środowisko

Na obszarze sołectwa nie występuje zagrożenie środowiska naturalnego.

➤ Powietrze.

Ogólnie stan czystości powietrza można określić jako bardzo dobry. Na stan zanieczyszczenia powietrza na obszarach wiejskich ma wpływ wielkość emisji z palenisk domowych i lokalnych, niedużych kotłowni, które w sumie nie mają znaczącego wpływu na stan środowiska ze względu na niewielką emisję. Dotąd nie zanotowano przekroczeń w zawartości szkodliwych substancji w powietrzu.

➤ Jakość wody.

Główne ciekі powierzchniowe w gminie to rzeki Wda i Niechwaszcz, które prowadzą wody do Wisły. Na terenie gminy znajdują się bogate złoża wód podziemnych (tzw. Czerski zbiornik wód podziemnych), które zabezpieczają obecne oraz przyszłe potrzeby gminy z dużym zapasem, mogą również stanowić źródło czystej wody dla pobliskich miast.

Wody podziemne czwartorzędowe nie zawierają żelaza i tylko śladowe ilości manganu i nie wymagają uzdatniania. Nie stwierdza się również innych zanieczyszczeń.

Cały obszar gminy zaliczony jest do obszarów najwyższej ochrony wód podziemnych (ONO) i obszarów wysokiej ochrony wód podziemnych (OWO).

Kormorany na wyspie Sorka

1.2 Gospodarka i rolnictwo

Przedsiębiorczość

Wieś z uwagi na swe bardzo atrakcyjne położenie i liczne atrakcje jest od dawna odwiedzana przez licznych turystów. Brak przemysłu, piękne jezioro oraz grzybodajne lasy to naturalne atuty, które docenili przybywający na ten teren turyści. Dzięki temu rozwinęło się tutaj zaplecze agroturystyczne, obecnie na terenie wsi działa kilkanaście kwater agroturystycznych.

Lp.	Nazwa obiektu kategoria (czynny)	adres	Liczba pokoi(osobowe)	Liczba miejsc noclegowych
1	Gościniec Mięta i Woda	Wdzydze Tucholskie 40	10	35
2	Zagroda „Malwa” Kwatera Barbara Zabrocka agroturystyczna	Wdzydze Tucholskie 4	4	14

Plan Odnowy Miejscowości Wdzydze Tucholskie na lata 2018-2024

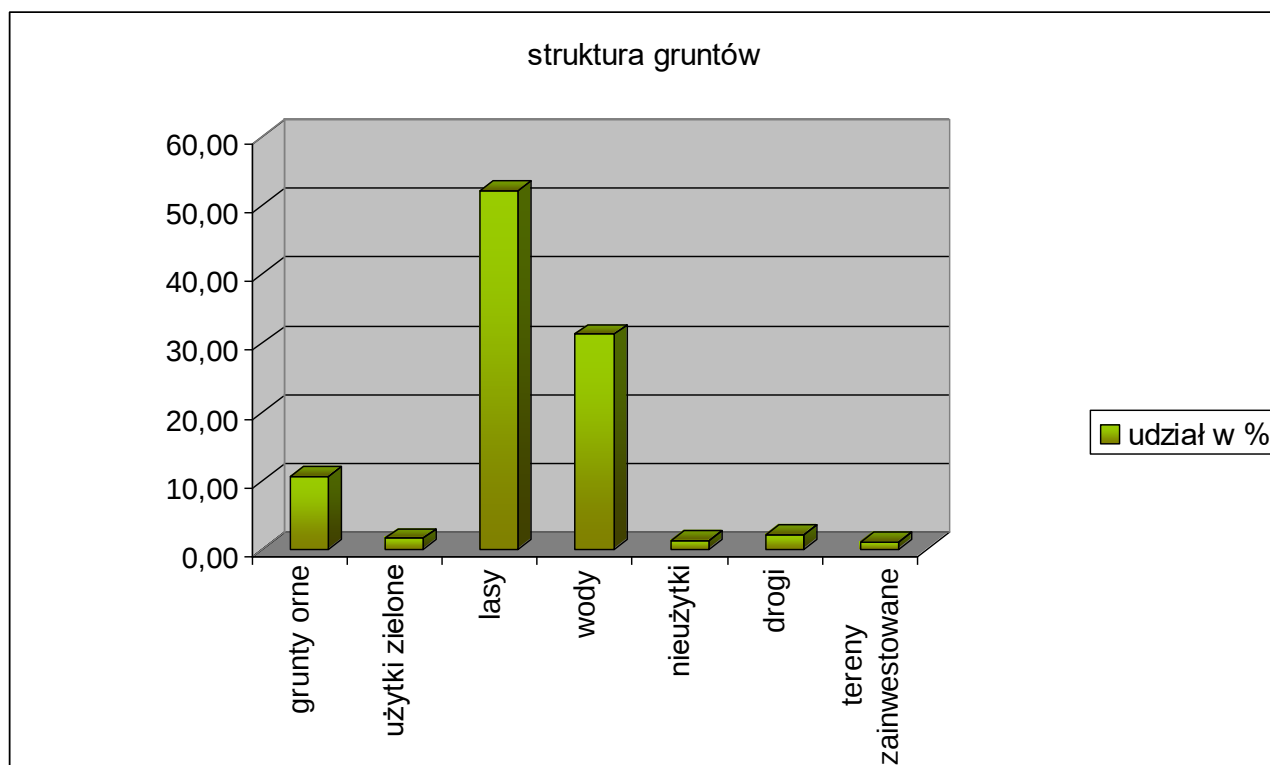
3	Kwaterna agroturystyczna Henryk Pepliński	Wdzydze Tucholskie 70	5	12
4	Iwona i Ludwik Blok	Wdzydze Tucholskie 15	3	10
5	„Stokrotka" Pokoje gościnne Alicja Nagórek	Wdzydze Tucholskie 39	3	12
6	Urszula Zielińska	Wdzydze Tucholskie 12	2	7
7	Półwysep Lipa Ośrodek Wczasowy	Lipa 2	70	160
8	Domek u Doroty	Wdzydze Tucholskie 2h	3	6
9	Narloch Maciej	Wdzydze Tucholskie 1		12
8	Danuta Niedałtowska	Wdzydze Tucholskie 6	4	16
10	Miloch Władysław	Wdzydze Tucholskie 74	3	9
11	Miloch Grzegorz	Wdzydze Tucholskie 76	4	10
12	Wdzydzki Raj Domki i Apartamenty	Lipa 2	6	24

Rolnictwo

Miejscowość Wdzydze Tucholskie jest wsią rolniczą, z udziałem drobnego przetwórstwa drzewnego. Rolnicy gospodarują głównie na gruntach kl VI.

Struktura gruntów na terenie sołectwa Wdzydze Tucholskie

l.p	użytek	powierzchnia w ha	udział w %
1	grunty orne	229,22	10,54
2	użytki zielone	34,39	1,58
3	lasy	1135,55	52,22
4	wody	680,30	31,29
5	nieużytki	27,28	1,25
6	drogi	45,40	2,09
7	tereny zainwestowane	22,22	1,02
	SUMA	2174,36	100,00

Powierzchnia gruntów rolnych we Wdzydzach wynosi 230 ha, co stanowi 10,5% powierzchni sołectwa. Lasy stanowią 52,22 % powierzchni, natomiast wody to aż 31,3%. Jakość gleb na naszym terenie jest niska, przeważają gleby klasy VI, co stanowi podstawę do traktowania zasobu gleb jako potencjału do przekształceń proekologicznych i urbanizacyjnych.

Rolniczy charakter sołectwa, rozdrobnienie gospodarstw oraz ich ukierunkowanie

głównie na zaspokojenie potrzeb rodzin rolniczych decydują o stosunkowo wysokiej obsadzie zwierząt gospodarskich. Wśród gospodarstw indywidualnych przeważają gospodarstwa produkujące głównie na własne potrzeby. Dużą szansą rozwoju jest przekształcanie gospodarstw rolnych w kierunku agroturystyki.

1.3 Kapitał społeczny

Ochotnicza Straż Pożarna

We Wdzydzech Tucholskich od 1905 roku działa Ochotnicza Straż Pożarna. W latach 90-tych wybudowano remizę strażacką, w której przechowuje się sprzęt strażacki i samochód bojowy. OSP liczy obecnie 47 druhow, którzy współpracują z powstałym w 1998 roku powstało Koło Gospodyń Wiejskich.

3. Opis obszaru o szczególnym znaczeniu

Dla mieszkańców Wdzydz Tucholskich obszar o szczególnym znaczeniu skupia się wokół skrzyżowania dróg z Karsina, do Lipy i drogi w kierunku Kościerzyny. Ten obszar stanowi swoiste centrum miejscowości.

W obszarze tym mieszczą się świetlica wiejska z biblioteką oraz remizą strażacką i placem zabaw, dwa sklepy spożywcze, kaplica i przystanki komunikacji autobusowej.

4. Ocena słabych i mocnych stron

Po przez tą analizę postarano się przeanalizować mocne i słabe strony miejscowości Wdzydze Tucholskie oraz jej szanse i zagrożenia stwarzane przez otoczenie. Pozwala to na określenie obecnej sytuacji w tej miejscowości oraz przyszłych kierunków jej rozwoju. Skrót SWOT pochodzi od pierwszych liter angielskich słów: strenghts (mocne strony), weaknesses (słabe strony), opportunities (szanse), threats (zagrożenia).

<u>Silne strony</u> 1. Piękny krajobraz (jeziora, wyspy, lasy, runo leśne) 2. Ostoje zwierząt 3. Twórczość ludowa (twórca i legenda) 4. Zaplecze turystyczne 5. Brak przemysłu 6. Czyste powietrze 7. Korzystne położenie przy szosie powiatowej	<u>Słabe strony</u> 1. Słabe gleby. 2. Niewystarczające zaplecze kulturalne i sportowe. 3. Zły stan dróg i brak chodników. 4. Słaba współpraca między organizacjami wiejskimi. 5. Brak zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży w czasie wolnym od nauki.
<u>Szanse</u> 1. Moda na turystykę związana z rozwojem agroturystyki 2. Programy Odnowy Wsi, bądź inne fundusze unijne 3. Dopłaty bezpośrednie dla rolników 4. Promocja miejscowości - jej pozytywny wizerunek	<u>Zagrożenia</u> 1. Dzikie wysypiska śmieci 2. "Dzika" turystyka 3. Likwidacja lokalnych połączeń autobusowych i PKS 4. Duża odległość do większych aglomeracji 5. Migracja ludzi młodych 6. Zbyt mała promocja atrakcyjności okolicy 7. Brak terenów inwestycyjnych

5. Opis planowanych zadań

5.1 Wykaz planowanych inwestycji i przedsięwzięć na lata 2018-2024

Lp.	Nazwa działania	Termin realizacji	Koszt ogólny	Źródła Finansowania
1	Zagospodarowanie plaży we Wdzydzach Tucholskich	2018	120 000	76 000zł - PROW WP 2014-2020 44 000zł - Gmina Karsin
2	Wykonanie dokumentacji technicznej przebudowy dróg i ulic (z chodnikami) we Wdzydzach Tucholskich	2018-2019	50 000	Gmina Karsin
3	Budowa sieci wodno-kanalizacyjnej Wdzydze -Lipa	2018-2019	1 000 000	RPO WP 2014-2020 Gmina Karsin
4	Budowa kaplicy we Wdzydzach	2018 -2020	1 000 000	Zbiórki mieszkańców Środki Parafialne Sponsorzy
5	Wykonanie instalacji centralnego ogrzewania w świetlicy wiejskiej we Wdzydzach Tucholskich	2019-2020	150 000	PROW WP 2014-2020 Gmina Karsin
6	Budowa ścieżki Wdzydze Tucholskie - Borsk	2019-2022	1 100 000 (100 000 projekt techniczny) (1 000 000 roboty budowlane)	Gmina Karsin Środki unijne
7	Modernizacja boiska sportowego we Wdzydzach Tucholskich	2020-2022	200 000	PROW WP 2014-2020 Gmina Karsin
8	Budowa dróg i ulic wraz z chodnikami we wsi Wdzydze Tucholskie	2020-2024	1 500 000	Urząd Marszałkowski Urząd Wojewódzki Gmina Karsin

5.2 Opis zadań

Zagospodarowanie plaży we Wdzydzech Tucholskich

Atrakcyjne położenie Wdzydz sprzyja rozwojowi turystyki. Dlatego też konieczne jest wykorzystanie potencjału terenu plaży we Wdzydzech. W ramach operacji planuje się urządzenie placu zabaw, montaż ławek, koszy na śmieci, wyrównanie terenu itp..

Projekt stworzy możliwości dla nowych form aktywności i edukacji kulturalnej oraz zajęć dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Przedsięwzięcie to zostanie sfinansowane z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich – Kształtowanie Przestrzeni Publicznej gdzie poziom dofinansowania wynosi do 63,63% kosztów kwalifikowanych.

Harmonogram realizacji zadania

Przedsięwzięcie	Zagospodarowanie plaży we Wdzydzech Tucholskich
	Termin realizacji do
Złożenie wniosku aplikacyjnego	11.05.2018
Roboty budowlane	15.10.2018
Rozliczenie zadania, złożenie wniosku o płatność	31.03.2019

Wykonanie dokumentacji technicznej przebudowy dróg we Wdzydzech Tucholskich

W ramach projektu przewiduje się opracowanie dokumentacji technicznej na przebudowę dróg wraz z zaprojektowaniem chodników. Sfinansowanie tego zadania przewidują się ze środków z budżetu Gminy Karsin.

Przedsięwzięcie	Wykonanie dokumentacji technicznej przebudowy dróg we Wdzydzech Tucholskich
	Termin realizacji
Sporządzenie map do celów projektowych	31.12.2018
Opracowanie dokumentacji technicznej	31.12.2019

Budowa sieci wodno-kanalizacyjnej Wdzydze - Lipa

W ramach projektu przewiduje się opracowanie dokumentacji technicznej oraz wykonanie robót budowlano-montażowych. Sfinansowanie tego zadania przewidują się ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata

2014-2020 oraz z budżetu Gminy Karsin.

Przedsięwzięcie	<i>Budowa sieci wodno-kanalizacyjnej Wdzydze - Lipa</i>
	Termin realizacji
Opracowanie dokumentacji technicznej	31.12.2018
Wykonanie robót budowlano-montażowych	31.12.2019

Budowa kaplicy we Wdzydzach Tucholskich

Obecnie w budynku poszkolnym, w pomieszczeniu jednej z klas znajduje się kaplica pw. Bożego Miłosierdzia. Niewielkie pomieszczenie nie pozwala na pełne uczestnictwo duchowe w odbywających się tam nabożeństwach religijnych. Od wielu lat ambicją mieszkańców Wdzydz Tucholskich jest budowa własnej kaplicy. Teren (obok budynku byłej szkoły) zostanie udostępniony przez Gminę Karsin. Budowa zostanie sfinansowana ze środków pochodzących od mieszkańców, środków Parafii w Wielu oraz od sponsorów utożsamiających się z wsią.

Przedsięwzięcie	<i>Budowa kaplicy we Wdzydzach Tucholskich</i>
	Termin realizacji
Wytyczenie i sprzedaż działki	31.05.2018
Wykonanie dokumentacji technicznej	31.12.2018
Realizacja budowy kaplicy	2019-2020

Wykonanie instalacji centralnego ogrzewania w świetlicy wiejskiej

Wybudowana, dużym wysiłkiem mieszkańców, na przełomie lat 80 i 90 XX w. świetlica wiejska, do dnia dzisiejszego nie posiada centralnego ogrzewania. Istniejące grzejniki elektryczne są mało efektywne i bardzo nieekonomiczne. Dlatego, aby w pełni wykorzystać potencjał świetlicy wiejskiej niezbędne jest wykonanie kotłowni i instalacji centralnego ogrzewania. Finansowanie tego zadania planuje się ze środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 oraz z budżetu Gminy Karsin.

Przedsięwzięcie	<i>Wykonanie instalacji centralnego ogrzewania w świetlicy wiejskiej</i>
	Termin realizacji
Opracowanie dokumentacji technicznej	31.12.2019
Wykonanie robót budowlano-montażowych	31.12.2020

Budowa ścieżki rowerowej Wdzydze Tucholskie -Borsk

W związku z rozwojem turystyki rowerowej zachodzi konieczność stworzenia odpowiedniej infrastruktury technicznej. W ramach projektu, w pierwszy etapie, przewiduje się opracowanie dokumentacji technicznej na budowę ścieżki rowerowej na odcinku Wdzydze Tucholskie – Borsk. Kolejnym etapem będzie realizacja robót budowlanych. Sfinansowanie tego zadania przewiduje się ze środków z budżetu Gminy Karsin oraz z przyszłych środków unijnych.

Przedsięwzięcie	<i>Budowa ścieżki Wdzydze Tucholskie - Borsk</i>
	Termin realizacji
Opracowanie dokumentacji technicznej	31.12.2019
Roboty budowlane	2021 - 2022

Modernizacja boiska sportowego we Wdzydzach Tucholskich

Od kilku lat we wsi czynne jest, cieszące się dużym zainteresowaniem, boisko sportowe, które jednak nie w pełni spełnia oczekiwania mieszkańców, dlatego zachodzi konieczność jego modernizacji. Finansowanie tego zadania planuje się ze środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 oraz z budżetu Gminy Karsin.

Przedsięwzięcie	<i>Modernizacja boiska sportowego we Wdzydzach Tucholskich</i>
	Termin realizacji
Opracowanie dokumentacji technicznej	31.12.2020

Wykonanie robót budowlanych	31.12.2022
-----------------------------	------------

Budowa dróg wraz z chodnikami we wsi Wdzydze Tucholskie

W ramach projektu przewiduje się utwardzenie dróg masą asfaltową oraz wykonanie chodników. Sfinansowanie tego zadania przewiduje się ze środków rządowych programów na rzecz rozwoju dróg lokalnych, z dofinansowaniem w wysokości około 50 %, pozostałe środki pochodzić będą z budżetu Gminy Karsin.

Przedsięwzięcie	<i>Budowa dróg wraz z chodnikami we wsi Wdzydze Tucholskie</i>
	Termin realizacji
Dokumentacja i wniosek aplikacyjny	31.12.2020
Roboty budowlane	2021 - 2024